

سوال‌های امتحان هماهنگ درس	فارسی (۱)	پایه و رشته: دهم کلیه رشته‌ها	کلاس:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۹۷/۳/	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۷۵
نام آموزشگاه:	شماره صندلی:	تعداد صفحات: ۳ صفحه	اداره آموزش و پرورش
ردیف	سوالات		
بارم			

۱/۵	بخش اول: قلمرو زبانی (۷ نمره) املاء (۱/۵ نمره) در ابیات و عبارات زیر، واژه‌های نادرست را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) دست معلم از وقب حیوان روان شد ..... از یال و قارب به زیر آمد ( ) ب) خاصه غرابت خویش را چندان که طاقت باشد با ایشان نیکی کن ( ) پ) کشانی به وگفت: با تو سلح نبینم همی جز فسوس مذیح ( )	۱
۱/۵	معنی واژه (۱/۵ نمره) معنی کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) در حمام شدیم و دلاک و قیم درآمدند ( ) ب) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد ( ) پ) و صولت حیدری را دست مایه ی شادی کودکانه شان کردی ( ) ت) به شست اندر آورده تیر خدنگ ( ) ث) جولقی ای سر برهنه می گذشت ( ) ج) مقبل آن کز خدای گیرد پشت ( )	۲
۱	۳- دستور (۴ نمره) نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید (نهاد / مفعول / مسند / متمم / فعل) الف) خواست کزان ور طه قدم در کشد ( ) ب) تو را جنوب نامیدم ( ) پ) غروب نزدیک می شود ( ) ت) خدا در همه جاهست و نیافتنی است ( )	۳
۰/۵	در مصراع زیر نهاد و گزاره را مشخص کنید. گل صبر می پرورد دامن من (الف) نهاد ( ) (ب) گزاره ( )	۴
۰/۵	جهش ضمیر را بیابید و آن را در جای خود قرار دهید. «ای بی نشان محض نشان از که جویمت»	۵
۰/۵	در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. «همی رنجه داری تن خویش را دو بازوی و جان بداندیش را ترکیب اضافی: ( ) ترکیب وصفی: ( )	۶
۱	ساختمان واژه‌های زیر را از نظر ساده - وندی - مرکب یا وندی مرکب بودن مشخص کنید. الف) حالی آن لعل آبدار گشاد پیش آن ریگ آبدار نهار ( ) ( )	۷

	(ب) گفتم زمهر ورزان رسم وفا بیاموز ( ) (پ) ما را به رو نگاری آن می نشاند و خود به نقطه چینی نقشه خود می نشست ( )	
۰/۵	در جمله ی زیر هسته و وابسته و همچنین نوع وابسته را مشخص کنید . « آن کوچکترین مور	۸
۱	بخش دوم قلمرو ادبی (۵ نمره) الف) آرایه ها (۳ نمره) آرایه مقابل هر بیت را در آن بیابید الف) گفتم غم تو دارم گفتا غمت سرآید ب) زقلب سپاه اندر آشفست طوس پ) در چراغ دو چشم او زد تیغ ت) کمان را بمالید رستم به چنگ گفتم که ماه من شو گفتا اگر برآید (ایهام) بزد اسب کاید بر اشکبوس (کنایه) نامدش کشتن چراغ دریغ (استعاره) به شست اندر آورده تیر خدنگ (مجاز)	۱
۰/۵	در بیت زیر یک جناس بیابید و نوع آن را بنویسید . کار پاکان را قیاس از خود مگیر گر چه باشد در نوشتن شیر و شیر (جناس:)	۲
۱	نویسندگان آثار زیر را بنویسید . کلاس نقاشی ( ) دریا دلان صف شکن ( ) طوطی و بقال ( ) داستان های دل انگیز ادب فارسی ( )	۳
۰/۲۵ ۰/۲۵	باتوجه به ابیات به سوال ها پاسخ دهید . «دری که به باغ بینش ما گشودی / هزار بار خیبری تر است / شعر سپید من رو سیاه ماند / که در فضای تو به بی وزنی افتاد / ای روح لیلہ القدر حتی اذا مطلع الفجر» الف) مفهوم ترکیب کنایی : « رو سیاه ماند » چیست ؟ ب) کدام آرایه ادبی با بیان عبارت : « ای روح لیلہ القدر ، حتی اذا مطلع الفجر » در هنگام سخن ایجاد می شود؟	۴
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	شعر حفظی (۲ نمره) ابیات زیر را کامل کنید . چو هنگامه آزمون تازه شد دگر باره ایران ، پر آوازه شد	۵
۰/۵	بخش سوم : قلمرو فکری (۸ نمره) الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۴ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید . در بن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری	۱

۰/۵	دری که به باغ بینش ما گشوده ای هزار بار خیبری تر است	۲
۰/۵	یکی تیر زد بر براسپ اوی که اسپ اندر آمد زبالا به روی	۳
۱	سپهد عنان اژدها را سپرد به خشم از جهان ، روشنایی ببرد	۴
۰/۵	ریش بر می کند و می گف « ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ	۵
۰/۵	دیده آتشین من برکش و آتشم را بکش به آبی خوش	۶
۰/۵	خدا در همه جا هست ، در هر جا که به تصور درآید و نایافتنی است	۷
۰/۲۵ ۰/۲۵	(ب) درک مطلب (۴ نمره) باتوجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید . «چو آگاه شد دختر گز دهم که سالار آن انجمن گشت کم» الف) منظور از « دختر گز دهم » چه کسی است ؟ ب) منظور از «سالار آن انجمن » چه کسی است ؟	۱
۰/۵ ۰/۵	مفهوم هریک از قسمت های مشخص شده را بنویسید . الف) <u>عنان را گران کرد</u> و او را بخواند ..... ب) ای <u>تورمه سپرده</u> به چوپان گرگ طبع	۲
۰/۵	منظور از واژه های «گوهر» در بیت زیر به ترتیب ..... و ..... است . آمد آورد پیش خیر فراز گفت <u>گوهر</u> به <u>گوهر</u> آمد باز	۳
۰/۵	مفهوم بیت زیر چیست ؟ « به خون گر کشی خاک من دشمن من بجوشد گل اندر گل از گلشن من »	۴
۰/۵	مفهوم تمثیلی این مصراع « خورد گاو نادان ز پهلوی خویش » چیست ؟	۵
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	باتوجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید . «یکی تیر زو بر اسپ اوی که اسپ اندر آمد زبالا به روی بخندید رستم به آواز گفت که بنشین به پیش گرانمایه جفت سزد گر بداری سرش در کنار زمانی بر آسایی از کار زار الف) مفهوم مصراع دوم بیت اول چیست ؟ ب) کدام بیت لحن طنز آمیز دارد؟ پ) منظور از «گرانمایه جفت» چیست ؟ ت) مفهوم مصراع آخر چیست ؟	۶

بارم	پاسخنامه فارسی دهم کلیه رشته ها	ردیف
	بخش اول : قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱/۵	املاء (۵/نمره) الف: غارب ب) قرابت پ) مزیح	۱
۱/۵	معنی واژه هر مورد (۰/۲۵) الف) دلاک : کیسه کش حمام مشمت و حال دهنده ب) عشرت : خوش گذرانی پ) صولت : هیبت - قدرت - شکوه و جلال ت) شست : ابزاری که به انگشت شست بسته می شد تا زه را بتواند بکشد ث) جولق : ژنده پوشی - گدا و درویش ج) مقبل : خوش بخت	۲
	۳- دستور (۴ نمره)	
۱	الف) قدم : مفعول ب) جنوب : مسند پ) غروب : نهاد ت) نایافتنی (مسند)	۱
۰/۵	۲-دامن من (نهاد) گل صبر می پرورد (گزاره)	۲
۰/۵	ت در اصل باید مضاف الیه نشان دوم باشد به این شکل ای بی نشان محض نشانت از که جویم	۳
۰/۵	ترکیب اضافی : تن خویش ترکیب وصفی : دو بازو - جان بد اندیش	۴
۱	الف) آبدار اولی (ساده) آبدار دوم(مرکب) ب) مهر ورزان (مرکب) پ) نقطه چینی : (وندی مرکب)	۵
۰/۵	آن کوچکترین مور آن : وابسته - صفت اشاره کوچکترین : وابسته صفت عالی مور : هسته	۶
	بخش دوم : قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱	الف: ارایه ها الف) ایهام:برآید ب) کنایه : بزد اسب پ) استعاره چراغ مصراع دوم ت) مجاز: چنگ	۱
۰/۵	شیر و شیر جناس تام	۲
۱	سهراب سپهری - شهید آوینی - مولوی - دکتر زهرا کیا (خانلری)	۳
۰/۵	الف) کنایه از بی آبرویی ب) تضمین	۴
۲	ب)شعر حفظی (۲ نمره) ابیات کتاب درسی	۱

بخش سوم : قلمرو فکری (۸ نمره)		
	الف) معنی شعر و نثر (۴ نمره)	
۰/۵	در این دنیا (زیر آسمان کبود) / هیچ کس نمی تواند با من برابری کند	۱
۰/۵	دری که به اندیشه و فکر ما باز کردی بسیار برتر و مهم تر از گشودن در خیبر است	۲
۰/۵	رستم تیری بر پهلوی اسب زد و اسب به صورت بر زمین افتاد	۳
۱	سردار سپاه «سهراب» افسار اسب را رها کرد / و تند حرکت کرد و از خشم و عصبانیت جهان را سیاه می دید	۴
۰/۵	مرد بقال بسیار ابراز ناراحتی می کرد و می گفت افسوس که من از نعمت خوش زبانی طوطی ام محروم شدم	۵
۰/۵	چشمان برافروخته ام را بیرون بیاور و آتش تشنگی ام را با آبی گوارا خاموش کن	۶
۰/۵	حضور و تجلی خداوند در همه ی پدیده هاست و اینکه نمی توان با چشم ظاهری خدا را دید	۷
ب) درک مطلب (۴ نمره)		
۰/۵	الف (گرد آفرید ب) هجیر	۱
۱	الف) افسار اسب را کشید ب) رمه : استعاره از مردم - چوپان گرگ طبع : استعاره از حاکمان ظالم	۲
۰/۵	به ترتیب جواهر و خیر	۳
۰/۵	اگر سرزمین من غرق در خون شود باز مبارزانی دیگر می آیند	۴
۰/۵	انسان ها چوب نادانی و حماقت خود را خواهند خورد	۵
۱	الف) اسب کشته شد ب) بیت دوم پ) اسب ت) دست از جنگ کشیدن	۶